

Handläggare
Madelen Lyckedal

Till
Kungsholmens stadsdelsnämnd
2017-02-02

Bedömningar av insatser

Svar på skrivelse från Maria Johansson m fl. (L), Henrik Sjölander m fl. (M), Kristin Jacobsson ers yttr (C) och Emil Öberg ers yttr (KD)

Förvaltningens förslag till beslut

Stadsdelsnämnden beslutar att tjänsteutlåtandet utgör svar på skrivelsen.

Maria Mathiasson Laxvik
stadsdelsdirektör

Inger Widén Cederberg
tf avdelningschef

Sammanfattning

Maria Johansson m fl. (L), Henrik Sjölander m fl. (M), Kristin Jacobsson ers yttr (C) och Emil Öberg ers yttr (KD) har inkommit med en skrivelse om bedömningar av insatser enligt LSS.

En redovisning begärs över hur många ansökningar, beslut om bifall och avslag samt överklagade ärenden som gjorts avseende ledsagarservice och kontaktperson enligt LSS under åren 2014, 2015 och 2016. Vidare önskas en redogörelse för hur beslut om minskade och indragna insatser motiveras.

Förvaltningen redovisar efterfrågade uppgifter för åren 2014, 2015 och 2016. Antalet ansökningar gällande båda insatserna ökade mellan år 2014 och 2015 för att sedan minska år 2016. Antalet avslagsbeslut och antalet beslut som överklagats till Förvaltningsrätten har ökat under åren förutom gällande insatsen ledsagarservice där antalet avslag och antalet överklagade beslut har minskat något sedan 2015.

Vid utredning av insatser enligt LSS görs en individuell bedömning utifrån den enskildes behov, lagstiftning och gällande rättspraxis. Vid avslagsbeslut informeras den enskilde om möjligheten att överklaga beslut enligt Förvaltningslagen. Kungsholmen och Stockholms stad använder utrednings- och bedömningsinstrumentet DUR (Dokumentation, Utvärdering, Resultat). Genom användandet av ett strukturerat material vid utrednings- och uppföljningssamtal kan handläggare få en bättre/mer omfattande/övergripande bild av hur den enskildes behov ser ut och där igenom ökar kvaliteten och rättssäkerheten i myndighetsutövningen. En anledning till att beslut förändras kan vara att kompetensen att göra rättssäkra bedömningar har ökat.

Bakgrund

LSS (Lag om stöd och service till vissa funktionshindrade) är en rättighetslag som ska garantera personer med omfattande och varaktiga funktionsnedsättningar goda levnadsvillkor, att de får den hjälp de behöver i det dagliga livet och att de kan påverka vilket stöd och vilken service de får. Målet är att människor med stora och varaktiga funktionsnedsättningar ska kunna leva som andra.

Ärendet

Maria Johansson m fl. (L), Henrik Sjölander m fl. (M), Kristin Jacobsson ers yttr (C) och Emil Öberg ers yttr (KD) har inkommit med en skrivelse om bedömningar av insatser enligt LSS.

I skrivelsen redogörs för socialförvaltningens rapport ”Beskrivning av socialtjänsten 2015” där det bland annat framkommer att antalet timmar för ledsagarservice enligt LSS minskar i Stockholm. Vidare framhålls att även antalet personer som får ledsagarservice nationellt minskar enligt SCBs statistik.

Maria Johansson m fl. (L), Henrik Sjölander m fl. (M), Kristin Jacobsson ers yttr (C) och Emil Öberg ers yttr (KD) frågar sig om detta är ett tecken på att biståndsbedömningen har blivit strängare eller om det beror på efterfrågan. Vidare beskrivs att det funnits fall i staden där sökande haft insatser under en längre tid som sedan vid omprövning har dragits in, där de sökande inte upplever att de har fått någon förklaring till varför insatserna har dragits in.

I skrivelsen begär Maria Johansson m fl. (L), Henrik Sjölander m fl. (M), Kristin Jacobsson ers yttr (C) och Emil Öberg ers yttr (KD) följande:

1. Att förvaltningen redovisar (a) hur många ansökningar om ledsagning, ledsagarservice eller kontaktperson som inkommit under 2014, 2015 respektive under 2016, (b) hur många som bifallits respektive avslagits, (c) hur många avslagsbeslut som överklagats samt (d) hur många överklagade beslut som ändrats respektive fastställts av domstol.

2. Att förvaltningen redogör för hur man motiverar beslut om minskade eller indragna insatser enligt LSS, när beslutet inte är grundat i någon förändring av levnadsomständigheter hos den sökande.

Ärendets beredning

Tjänsteutlåtandet har beretts inom socialtjänstavdelningen och behandlats i rådet för funktionshinderfrågor samt i pensionärsrådet.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Första frågan i skrivelsen rör antalet ansökningar, avslag och överklagade beslut under 2014, 2015 och 2016.

Beskrivningen av antalet ansökningar nedan gäller det totala antalet ansökningar som inkommit, inte enbart nyansökningar. En person kan ha gjort fler än en ansökan om samma insats under ett år gällande exempelvis utökade timmar eller på grund av korta beslut. Vidare beskrivs insatsen kontaktperson enligt LSS och insatsen ledsagarservice enligt LSS, inte insatser enligt Socialtjänstlagen då tolkningen är att skrivelsen enbart avser LSS.

Kontaktperson

Kontaktperson enligt 9 § 4 LSS är en insats som enligt lagens förarbeten är att betrakta som ett icke professionellt stöd av en person med stort engagemang och intresse för andra människor. En viktig uppgift för kontaktpersonen ska vara att bryta den enskildes isolering genom samvaro och hjälp till fritidsverksamhet.

2014

Under 2014 gjordes 74 ansökningar om insatsen kontaktperson, samtliga ansökningar bifölls.

2015

Under 2015 gjordes 122 ansökningar om insatsen kontaktperson, 106 av dessa bifölls, 14 avslogs i sin helhet och 2 avslogs delvis. Av de 16 avslagsbesluten överklagades 2, i det ena ärendet fastställde Förvaltningsrätten nämndens beslut och i det andra avskrevs ärendet av Förvaltningsrätten.

2016

Under 2016 gjordes 110 ansökningar om insatsen kontaktperson, 86 bifölls och 24 avslogs i sin helhet. Av de 24 avslagsbesluten överklagades 11, av dessa fastställde Förvaltningsrätten nämndens beslut i 4 ärenden. I 1 ärende beviljade Förvaltningsrätten den enskilde ansökt insats, ärendet prövades sedan i Kammarrätten som fastställde nämndens beslut om avslag. I 6 ärenden har dom ännu inte meddelats.

Ledsagarservice

Ledsagarservice enligt 9 § 3 LSS är en insats som ska underlätta för den enskilde att ha kontakter med andra, delta i samhällslivet, få hjälp med att komma ut bland andra människor och bryta den isolering som kan bli följd av en omfattande funktionsnedsättning.

2014

Under 2014 gjordes 48 ansökningar om insatsen ledsagarservice, 39 ansökningar bifölls i sin helhet, 2 ansökningar avslogs i sin helhet och 7 avslogs delvis. Av de totalt 9 avslagsbesluten överklagades 6 och i samtliga ärenden fastställde Förvaltningsrätten nämndens beslut.

2015

Under 2015 gjordes 84 ansökningar om insatsen ledsagarservice, 57 ansökningar bifölls i sin helhet, 13 ansökningar avslogs i sin helhet och 14 avslogs delvis. Av de 27 avslagsbeslut som fattades överklagades 9. I 3 av dessa ärenden fastställde Förvaltningsrätten nämndens beslut och i 4 ärenden bifölls överklagan delvis i Förvaltningsrätten. I 1 ärende fastställde Förvaltningsrätten nämndens beslut som sedan prövades i Kammarrätten som delvis beviljade en enskilde ansökt insats och 1 ärende avskrevs av Förvaltningsrätten.

2016

Under 2016 gjordes 77 ansökningar om insatsen ledsagarservice, 51 ansökningar bifölls i sin helhet, 11 avslogs i sin helhet och 15 avslogs delvis. Av de totala 26 avslagsbeslut som fattades överklagades 5. I 1 ärende fastställde Förvaltningsrätten nämndens beslut och i resterade 4 ärenden har dom inte meddelats än.

Behovsbedömningar och beslut enligt LSS

Andra frågan som ställs i skrivelsen handlar om hur beslut motiveras, mot bakgrund av beskrivningen att det funnits fall i staden där sökande haft insatser en längre tid som sedan vid

omprövning har dragits in utan att sökande upplever att de fått någon förklaring till beslutet.

När en ansökan enligt LSS inkommer skrivs alltid en utredning och ett beslut fattas mot bakgrund av en bedömning som gjorts utifrån gällande lagstiftning och rättspraxis. Rättspraxis förändras genom tiden. En individuell bedömning görs alltid i varje ärende och finns behov och behovet inte är tillgodosett på annat sätt beviljas insatsen. Vid avslagsbeslut informeras den enskilde om möjligheten att överklaga beslut enligt Förvaltningslagen.

En annan anledning till att beslut kan förändras är att förvaltningen och Stockholms stad i stort har blivit bättre på att utreda behov. År 2009 infördes DUR FH (DUR = Dokumentation, Utvärdering, Resultat) som utrednings- och bedömningsinstrument inom verksamhetsområdet funktionsnedsättning. Instrumentet ska främja en likställighet i staden, ge stöd i handläggningen och säkerställa en rättssäker bedömning av den enskildes behov och bidra till en enhetlig handläggning i staden. Implementeringen har pågått under en lång tid och förvaltningarna blir hela tiden bättre på att använda instrumentet. Genom användandet av ett strukturerat material vid utrednings- och uppföljningssamtal ökar kvaliteten och rättssäkerheten i myndighetsutövningen. Detta resulterar i att handläggare kan få en bättre/mer omfattande/övergripande bild av hur den enskildes behov ser ut och därefter göra en rättssäker bedömning.

Förvaltningen föreslår att tjänsteutlåtandet utgör svar på skrivelsen.

Bilagor

1. Skrivelse om bedömningar av insatser enligt LSS